

Затверджено
Рішенням вченої ради
Тернопільського національного
медичного університету
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України
Протокол № 15 від 26.11 2019 року
Введено в дію наказом ректора університету
№ 681, від 27.11 2019 року

М. Корда

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ
Тернопільського національного медичного університету
імені І.Я. Горбачевського
Міністерства охорони здоров'я України**

Тернопіль 2019

Положення розроблене на виконання ст.51 ЗУ «Про вищу освіту» відповідно до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року №93 та Інструкції про виробничу практику студентів медичного, лікувального, педіатричного, медико-профілактичного, стоматологічного і фармацевтичного факультетів медичних і фармацевтичного вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03 жовтня 1995 р. №179.

1. Загальні положення

1.1. Головне завдання виробничої практики - закріплення знань, одержаних у процесі навчання, засвоєння і вдосконалення практичних навичок в умовах майбутньої діяльності на базах районних, міських, обласних лікувально-профілактичних, хіміко-фармацевтичних закладів, аптек тощо.

Виробнича практика проводиться згідно з робочими навчальними планами підготовки лікаря (провізора) в медичному навчальному закладі за спеціальностями: 222 - медицина; 221 - стоматологія; 226 – фармація, промислова фармація; 223 – медсестринство; 227 – фізична терапія, ерготерапія; 229 – громадське здоров'я, які затверджені Міністерством охорони здоров'я України і погоджені з Міністерством освіти України.

2. Зміст практики

2.1. Зміст і послідовність практики визначаються типовими і наскрізними програмами, які розробляються і затверджуються Міністерством охорони здоров'я України.

2.2. На підставі типових і наскрізних програм в університеті розроблено робочі програми з практики і додаткові методичні документи, спрямовані на поліпшення якості проведення практики студентів.

3. Бази практики

3.1. Практика студентів Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (далі - університет) проводиться на базах медичних закладів, які відповідають вимогам програм з практики. Університет укладає договір з організаціями, клінічними закладами охорони здоров'я терміном до 5 років. При наявності клінік і аптек (навчальних), підпорядкованих закладу вищої освіти, можливе проходження практики на цих базах.

3.2. Для студентів-іноземців бази практики передбачаються у відповідному договорі щодо підготовки спеціалістів і можуть бути розташовані як на території іноземних держав, так і в межах України.

3.3. Проходження практики здійснюється студентами на базі однієї або декількох клінічних установ охорони здоров'я, у залежності від їх профілю, а також від програм практики.

3.4. Студенти-іноземці можуть самостійно, з дозволу відповідних кафедр, підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання.

3.5. Студентам, які самостійно вибрали базу практики за кордоном, надається офіційний лист-скерування на практику з вказанням графіку проходження практики та видів практики відповідно до програми.

4. Організація практики

4.1. В університеті наказом ректора створений відділ практики, структурний підрозділ університету, який щорічно укладає договори з медичними закладами і за два місяці до початку практики погоджує з ними графіки її проходження. На підставі атестації баз практики видається спільний наказ Департаментом(управління) охорони здоров'я обласної (міської) державної адміністрації (міської ради) і закладу вищої освіти, в якому затверджуються список клінічних, санітарно-профілактичних, аптечних закладів, визначених базами практики, терміни її проведення, приблизна кількість студентів, прізвища керівників практики від бази.

4.2. З метою рівномірного розподілу студентів (за спеціальністю «Медицина», «Стоматологія», «Фармація, промислова фармація», «Медсестринство», «Фізична терапія, ерготерапія», «Громадське здоров'я») на місцях практики можливе її проведення двома потоками в канікулярний період або протягом семестру за рішенням вченої ради університету.

4.3. Практика передбачає самостійне опанування студентами практичних навичок, що контролюється викладачами профільних кафедр та керівниками виробничої практики від бази.

5. Керівництво практикою

5.1. Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують профільні кафедри університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в університеті здійснює керівник відділу виробничої практики студентів, який за рішенням ректора університету підпорядковується проректору з науково-педагогічної роботи.

5.2. Керівник відділу практики університету:

- здійснює організацію практики студентів відповідно до навчальних планів і типових робочих програм МОЗ України;

- бере участь у розробці робочих програм в університеті та в затвердженні їх на центральних методичних комісіях університету;

- контролює організацію та проходження практики студентами згідно до навчальних планів та робочих програм;

- забезпечує своєчасність видачі спільного наказу по університету та Департаменту (управління) охорони здоров'я обласної (міської) державної адміністрації (міської ради), в якому затверджуються бази практики.

- перед початком практики контролює підготовленість баз практики та до прибуття студентів-практикантів проведення відповідних заходів;

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденник, календарний план), перелік яких встановлений навчальним закладом;

- повідомляє студентів про систему звітності з практики, а саме: подання письмового звіту у вигляді щоденника практики;

5.3. До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі профільних кафедр, а також головні лікарі та їх заступники по лікувальній роботі, завідувачі відділеннями лікувальних закладів.

Керівництво практикою на базах здійснюють:

- методичні керівники від профільних кафедр університету;
- загальний керівник від бази практики;
- безпосередній керівник на базі практики.

5.4. Методичний керівник від кафедри університету:

- складає робочі програми практики у відповідності до навчальних планів та програм практик, визначає теми індивідуальних завдань для студентів, надає студентам методичну допомогу,

- контролює перед початком практики підготовленість баз практики та прибуття студентів-практикантів, проведення відповідних заходів;

- забезпечує безпосереднє керівництво практикою студентів на робочих місцях;

- забезпечує необхідні умови на кожному робочому місці для оволодіння студентами навичками, уміннями, знаннями у відповідності з програмою практики;

- веде облік присутності студентів на робочих місцях під час практики;

- контролює виконання студентами правил внутрішнього розпорядку, веде або організовує ведення таблиця відвідування студентами бази практики;

- доповідає керівнику відділу практики про всі порушення студентами правил внутрішнього розпорядку, техніки безпеки, невиконання програми;

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику і лікувально-профілактичні заклади Тернопільської області та за її межами, надання студентам необхідних документів (договір, направлення, програми, щоденник, календарно-тематичний план, тему індивідуальної роботи, перелік практичних навичок, обов'язкових для засвоєння);

- до початку практики повідомляє студентів про систему звітності з практики, а саме: подання письмового звіту – щоденника практики зі звітом про проведені маніпуляції та засвоєні практичні навички, завіреного печатками лікувальної установи, реферату на тему індивідуальної роботи, та наказу по лікувальній установі (для студентів, які проходили практику за межами Тернополя або за місцем проживання);

- перевіряє звітну документацію студента після завершення практики та у складі комісії приймає залік з практики, що є поточною успішністю студента;

- подає у відділ виробничої практики студентів звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

5.5. Методичний керівник призначається наказом ректора університету на кожну групу студентів (20-30 осіб), що проходять практику на базі клінік міста Тернополя, серед досвідчених професорів, доцентів, асистентів кафедр, які безпосередньо беруть участь у навчальному процесі з дисциплін, з яких проводиться практика.

Тривалість роботи методичного керівника практики визначається навчальним планом і не повинна перевищувати шести годин на день (без урахування вихідних та святкових днів). Кількість годин методичного керівництва враховується при складанні педагогічного навантаження викладача.

5.6. Загальний керівник від бази призначається наказом керівника лікувально-профілактичного закладу, яка є базою практики (головний лікар чи заступник по лікувальній і /або поліклінічній роботі, головна медсестра, старший провізор), з розрахунку на групу студентів до 10 осіб.

5.7. Загальний керівник від бази разом з керівником від навчального закладу доводить до відома студентів програму практики, організовує і контролює її відповідність програмі і затвердженим графікам проведення практики;

- проводить інструктаж студентів з охорони праці і техніки безпеки, контролює їх дотримання;

- спільно з методичним керівником практики університету організовує переміщення студентів на робочих місцях;

- звітує перед керівником медичного закладу про хід і підсумки проходження практики студентами.

5.8. Безпосередній керівник практики студентів на базі призначається наказом головного лікаря установи, він:

- забезпечує безпосереднє керівництво практикою студентів на робочих місцях;

- забезпечує необхідні умови на кожному робочому місці для оволодіння студентами навичками, уміннями, знаннями у відповідності з програмою практики;

- організовує роботу студентів на робочих місцях;

- контролює дотримання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку, техніки безпеки, виконання програми практики;

- веде облік присутності студентів на робочих місцях під час практики;

- дає письмові об'єктивні характеристики виробничої діяльності кожного студента під час практики.

6. Студенти при проходженні практики зобов'язані:

- повністю виконати завдання, передбачені програмою з практики;

- виконувати діючі в медичному закладі правила внутрішнього трудового розпорядку;

- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

- нести відповідальність за доручену роботу, її результати нарівні зі штатними працівниками;

- вести щоденник практики, іншу звітну документацію, передбачену програмою з практики;

- подати керівнику практики письмовий звіт про виконання всіх завдань, передбачених програмою;

- своєчасно скласти залік з практики.

7. Організація закордонної практики студентів:

7.1. Метою організації закордонної практики є:

- сприяння інтеграції національної медичної освіти до світового медичного простору, на основі закріплення теоретичних знань студентів та вивчення практичного досвіду з організації та ведення практичної діяльності у лікувально-профілактичних закладах у розвинутих країнах;

- оволодіння студентами передовими медичними технологіями, вивчення досвіду, застосування сучасної медичної та діагностичної техніки, та набуття практичних навичок роботи з нею.

7.2. Проходження практики студентів за межами України здійснюється за наказом ректора університету. Навчально-методичне керівництво практикою здійснюють відділ практики студентів та відділ міжнародних зв'язків.

7.3. Відбір студентів для участі у закордонній практиці проводиться на конкурсній основі.

7.4. Умови конкурсу оприлюднюються на сайті університету та у газеті «Медична академія». Організація засідання комісії з відбору студентів для проходження практики за кордоном проводиться відділом виробничої практики студентів за наказом ректора університету.

7.5. Декани факультетів, керівники ННІ зобов'язані сприяти організації відбіркових турів, рекомендувати кращих студентів для участі у конкурсі.

7.6. При відборі студентів враховуються вимоги приймаючих закладів вищої освіти.

7.7. Студенти університету під час проходження закордонної практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів ;
- своєчасно прибути на базу практики за кордоном;
- у повному обсязі виконувати усі завдання передбачені програмою практики і вказівками керівника, при можливості інформувати про хід проходження практики під час перебування за кордоном;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- підготувати звіт про проходження практики;
- своєчасно скласти залік з практики.

7.8. Відділ виробничої практики студентів організовує прийом іноземних студентів для проходження практики у вітчизняних медичних закладах на умовах взаємного обміну, які узгоджуються при встановленні контактів та листуванні із закордонними організаціями.

8. Підведення підсумків практики

8.1. Підведення підсумків практики здійснюється при наявності всіх звітних документів, передбачених програмою з практики, і характеристики виробничої діяльності студента під час практики, підписаної безпосереднім керівником від бази практики.

8.2. Оцінка за виробничу лікарську практику визначається як сума оцінок поточної успішності (у балах) та оцінки підсумкового тестового контролю (у балах), який студенти складають у період сесії у відділі незалежного тестування знань студентів. Всього студент за диференційований залік з виробничої практики може набрати **200 балів**, у тому числі за поточну навчальну діяльність – **120 балів**, за результатами підсумкового тестового контролю – **80 балів**.

8.3. Протягом трьох днів після закінчення практики методичний керівник від університету подає відомість до відповідного деканату, звіт про проведення практики - до відділу практики університету.

8.4. Оцінка за виробничу практику враховується при розгляді питань про призначення стипендії нарівні з оцінками за іспити та інші диференційовані заліки.

8.5. Студенти, які не виконали програму практики без поважних причин, отримали незадовільну оцінку на заліку і не ліквідували академічну заборгованість до початку наступного семестру, відраховуються з університету.

8.6. Підсумки практики щорічно заслуховуються і обговорюються на загальній вченій раді університету.

Керівник відділу
виробничої практики студентів

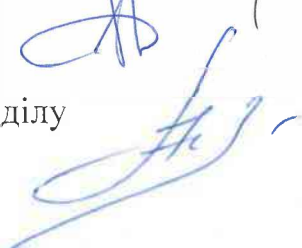
к.м.н. Герасимюк М.І.

ПОГОДЖЕНО:
Проректор з
науково-педагогічної роботи
д-р мед наук

проф. Шульгай А.Г.

Начальник навчального відділу

доц. Машталір А.І.

В. о. начальника юридичного відділу

Цпін Н.В.